

Kościół drewniany i jego tajemnice. Świadek przeszłości.

 Historia

 szkoła
podstawowa, kl. 4

 1 jednostka lekcyjna

 Autor: Sylwia Kurcab,
Ewa Caban

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Chronologia historyczna.

- ▶ Odróżnianie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości
- ▶ Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok
- ▶ Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi
- ▶ Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo-skutkowych
- ▶ Dostrzeganie zmiany w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym

II. Analiza i interpretacja historyczna.

- ▶ Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków
- ▶ Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach
- ▶ Rozróżnianie w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej
- ▶ Objawianie związków przyczynowo-skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych
- ▶ Dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności

III. Tworzenie narracji historycznej.

- ▶ Konstruowanie ciągów narracyjnych przy wykorzystaniu zdobytych informacji źródłowych
- ▶ Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia
- ▶ Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych

- ▶ Tworzenie krótkich i długich wypowiedzi: planu, notatki, rozprawki, prezentacji

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Klasa IV

I. Elementy historii rodzinnej i regionalnej. Uczeń:

- ▶ zbiera informacje na temat historii swojej rodziny, gromadzi pamiątki rodzinne i opowiada o nich
- ▶ poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje

II. Najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego. Uczeń:

- ▶ wiąże najważniejsze zabytki i symbole kultury polskiej z właściwymi regionami

III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń:

- ▶ wyjaśnia, na czym polega praca historyka
- ▶ wskazuje sposoby mierzenia czasu w historii i posługuje się pojęciami chronologicznymi
- ▶ rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych
- ▶ odróżnia historię od dziejów legendarnych
- ▶ korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje
- ▶ zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line)
- ▶ korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych, oraz słownika terminów literackich
- ▶ zwraca uwagę na typy definicji słownikowych, określa ich swoistość
- ▶ rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji
- ▶ poznaje życie kulturalne swojego regionu
- ▶ rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

CEL OGÓLNY

Rozwijanie i pogłębianie zainteresowań przeszłością, zachodzącymi w niej procesami i wydarzeniami.

CELE OPERACYJNE LEKCJI

Po lekcji uczeń:

- ▶ wyjaśnia znaczenie terminów materialne i niematerialne dziedzictwo narodowe
- ▶ zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje
- ▶ porównuje sposób zdobywania wiedzy przez historyka i archeologa
- ▶ podaje przykłady różnego rodzaju źródeł historycznych
- ▶ świadomie wykorzystuje informacje zdobyte podczas lekcji i wyszukane w Internecie
- ▶ posługuje się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań
- ▶ umie zaplanować swoje działania i współpracować z innymi członkami zespołu

METODY NAUCZANIA

Miniwykład, burza mózgów, działania praktyczne.

FORMY PRACY

Indywidualna, zespołowa

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

Rzutnik multimedialny, Internet, duże arkusze papieru, flamastry,

materiały pomocnicze:

- ▶ materiał pomocniczy nr 1 – USTAWA z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Rozdział I Przepisy ogólne, Rozdział 2 Formy i sposób ochrony zabytków
- ▶ materiał pomocniczy nr 2 „Czy kościoły drewniane kryją jeszcze jakieś tajemnice”
- ▶ materiał pomocniczy nr 3– kody QR¹

Strony internetowe

- ▶ https://www.youtube.com/watch?v=jUl2go_gQJo
- ▶ Strony poszczególnych kościołów w Wikipedii i galerie zdjęć w Wikimedia Commons (przekierowania są na stronach kościołów)
- ▶ https://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Drewniane_ko%C5%9Bcio%C5%82y_w_wojew%C3%B3dz-twie_%C5%9B%C4%85skim
- ▶ strony poszczególnych kościołów w internetowej Encyklopedii wiedzy o Kościele katolickim na Śląsku
- ▶ https://silesia.edu.pl/index.php?title=Strona_g%C5%82%C3%B3wna
- ▶ <https://sad.slaskie.travel/> – opis szlaku
- ▶ <https://zabytek.pl/pl/kolekcje/koscioly-drewniane-na-gornym-slasku> – zabytek.pl (licencja CC-BY-SA) – opisy, zdjęcia 27 obiektów
- ▶ https://www.nid.pl/pl/Regiony/Slaskie/Zabytki_w_regionie/#Szlak_architektury_drewnianej_na_slasku – o szlaku na stronie NID

Inne:

- ▶ <http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/architektura-drewniana-w-polsce-wybrane-zagadnienia/#material-i-techniki>
- ▶ <http://www.kosciolydrewniane.pl/>
- ▶ <http://teatrnn.pl/drewnianyyskarb/>
- ▶ <https://jrokita.wordpress.com/drewniane-koscioly/charakterystyka-kosciolow-drewnianych/>

PRZEBIEG LEKCJI

- ▶ Nauczyciel wyjaśnia, jaki będzie przebieg i cel zajęć.
- ▶ Burza mózgów – co możemy uznać za materialne i niematerialne świadectwo przeszłości. Nauczyciel zapisuje propozycje na tablicy.

¹ Wskazówka: Kody QR możesz tworzyć on-line, np. na stronie <http://www.qr-online.pl> kodów np. QR Scanner=QRKod

Wyswietlanie ich np. na ekranie: Uczniowie mogą zainstalować sobie darmowe czytniki

Burza mózgów²: forma dyskusji mająca na celu wymienienie przez uczestników i uczestniczki zajęć możliwie wielu opinii, komentarzy i rozwiązań omawianego zagadnienia lub problemu. W przeciwieństwie do dyskusji, burza mózgów nie musi być moderowana przez osobę prowadzącą zajęcia. Zasady burzy mózgów, które warto przypomnieć przed jej rozpoczęciem: każdy pomysł jest dobry, nie krytykujemy i nie oceniamy pomysłów, zbieramy jak najwięcej możliwych odpowiedzi, teraz liczy się ich ilość, a nie jakość, krytyczne myślenie zostawiamy teraz na boku.

- Korzystając z materiału pomocniczego nr 1 – USTAWA z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Rozdział I Przepisy ogólne, Rozdział 2 Formy i sposób ochrony zabytków nauczyciel omawia zagadnienia dotyczące materialnego i niematerialnego dziedzictwa, wyjaśnia znaczenie terminów (miniwykład osoby prowadzącej).

miniwykład osoby prowadzącej³: służy krótkiemu zaprezentowaniu zagadnienia przez osobę prowadzącą. Skorzystaj z materiałów dodatkowych i wiedzy w pigułce, żeby przygotować się do prezentacji (materiał pomocniczy nr 1-ustawa o ochronie zabytków, materiał pomocniczy nr 3- historia, ochrona, konserwacja)). Postaraj się mówić w sposób umożliwiający sporządzenie notatek i sygnalizować (np. zapisując hasła na tablicy), które kwestie warte są szczególnej uwagi uczestników i uczestniczek zajęć i mogą lub powinny zostać zanotowane.

- Nauczyciel prezentuje film Zabezpieczenie kościołów na Szlaku Architektury Drewnianej link: https://www.youtube.com/watch?v=jUl2go_gQJo
Dlaczego tak ważne jest dbanie o zabezpieczenie obiektów na szlaku architektury drewnianej?
Swobodne wypowiedzi uczniów.
- Zapoznanie uczniów z materiałem „Czy kościoły drewniane kryją jeszcze jakieś tajemnice” (materiał pomocniczy nr2).

Zadanie dla uczniów:

Wyobraźcie sobie, że jest rok 2083, grupa młodych ludzi odkrywa skrzynie w których znajdują się różne przedmioty będące świadectwem ludzi żyjących w XXI wieku.

Zastanówcie się co możecie włożyć do skrzyni, by kolejne pokolenie mogło jak najwięcej dowiedzieć się o nas za pomocą przedmiotów, które odnaleźli w skrzyni.

Nauczyciel dzieli klasę na dwa zespoły. Jeden zespół wypisuje materialne świadectwa, drugi zespół niematerialne świadectwa.

Uczniowie rysują skrzynie na dużym arkuszu papieru i zapisują swoje pomysły (praca w grupach). Nauczyciel może również poprosić uczniów by na lekcję przynieśli różne przedmioty, które są dla nich ważne i świadczą o naszych czasach.

Praca w grupach⁴: służy rozwiązaniu zadania lub szczegółowemu omówieniu problemu w sprawniejszy i efektywniejszy sposób. Osoba prowadząca powinna zadbać o to, aby wszystkie osoby w danej grupie równie intensywnie pracowały oraz poświęcić chwilę czasu na indywidualne konsultacje z każdym z zespołów – sugerując rozwiązania lub zadając inspirujące pytania. Jeśli praca w grupie ma zostać zaprezentowana na forum, osoba prowadząca nie powinna zmuszać uczestników i uczestniczek do wystąpień, a raczej skłonić grupę do samodzielnego wyłonienia osoby reprezentującej.

² Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska. Udostępniono na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0. Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/metody/>.

³ Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska. Udostępniono na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0. Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/metody/>.

⁴ Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska. Udostępniono na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0. Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/metody/>.

Podsumowanie

Poszczególne grupy przedstawiają swoje prace.

ZADANIE DOMOWE

Poproś uczniów by dobrali się w pary. Wykorzystując QR KODY (materiał pomocniczy nr 3), zakodujcie wybrany obiekt i stwórcie o nim jakąś tajemnicę. Prezentacja materiału przez zespoły na kolejnych zajęciach.